

Főszerkesztői búcsú

Búcsú, mert e sorok írója – az eddigi főszerkesztő – 2013-tól már nem jegyzi a lapot.

Természetes, hogy mindenki rögtön tudni szeretné az okot. Magyarázkodás és egyéni okok felsorakoztatása helyett közlésre érdemes, hogy amikor a 2008-as évtől a folyóirat új néven átkerült az Akadémiai Kiadóhoz (AK), öt évre szóló szerződést kötöttek a főszerkesztővel. Nos, ez az idő mostanra lejárt.

Szubjektív hangulatú írásomban le kívánom szögezni: csodás öt év volt szerkeszteni a *MediArt*ot!

Már nem először, de érdemes felvázolni az előzményeket is, hiszen a *MediArt* mint speciális fórum hosszú érési folyamat során született meg. 1991-ben – a jelentős anyagi bevétellel járó európai kongresszus budapesti megrendezése után – a Magyar Reumatológusok Egyesülete (MRE) lehetővé tudta tenni, hogy minden tagjához ingyenes információs kiadványt juttasson el, az *MRE-INFO*-t. A periodika szerkesztőjeként hamarosan kibővítettem a tartalmat, így megnyílt a lehetősége, hogy a vállalkozó kedvűek közölhessék érdeklődésre számot tartó írásaikat, akár nem a medicinához kötődő, de a művelődést, ismeretterjesztést szolgáló témákban. Természetesen felkérésekre, sőt némi „ösztokelésre” is szükség volt a negyedévente megjelenő, 32 oldalas folyóirat számainak létrehozásához. A magyar reumatológia minden története, de a medicina széles területéről sok egyéb érdekes, régi és aktuális téma is helyet kapott a 10 évet megélt kiadvány lapjain.

2001-től már nem egyesületi kiadványként, hanem *REUMA-INFO* címen „szakmai és kulturális folyóirat”-ként szerkesztettem és adtam ki a 48 oldalasra duzzasztott lapot. Értelemszerűen a tartalmi spektrum ekkor már messze túllépte a reumatológia kereteit, a szerzők az orvostudomány minden területét képviselték. A

folyóirat jellege és változatos tartalma miatt általános hírnevet szerzett magának. Így kerülhetett sor a 2007-es szerződésre, mely után megkezdődhetett az új folyóirat integrálása az AK kiadói flottájába.

Az AK tudományos kiadó, mely akkor 59 folyóiratot jelentetett meg, közöttük több idegen nyelvűt. Java részük tradicionális kiadású, külföldi és hazai könyvtárak folyamatosan bevételezett darabja. Egyértelműen kimondható, hogy a *MediArt* kakukktojás volt az AK folyóiratainak palettáján. De meleg fogadtatásra talált. A 2008. márciusi első számában (az általam személyesen nem is ismert) kiadói igazgató így írt: „A *REUMA-INFO* és az Akadémiai Kiadó útjai 2007 májusában találkoztak. ... A minőséget felismerni és sokakkal megismertetni – ez a kiadó küldetése.”

E mottónak igyekeztünk tehát eleget tenni. A kiadó valamennyi folyóirata kizárólag szakmai tudományos közleményeket gyűjt össze az adott területről, meghatározott közlési, formai kritériumok szerint (tárgyalási mód, irodalmi hivatkozások stb.). Az induló *MediArt*ot, továbbra is 48 oldalon, az előzményében már kialakított sajátos, szabad és rugalmas profil jellemezte. Közöltünk szorosabb értelemben vett szakmai cikkeket is, de szándékosan kiszabadítva őket a szokásos formai kötöttségek béklyójából. A sokszor illusztris szerzők inkább arra kaptak felkérést, hogy az adott témában az addig le nem közölt összefüggéseket, saját véleményüket domborítsák ki.

Folytattuk a már kialakított Orvostörténelem, Irodalom, Könyvismertetés, Képzőművészet, Fotótörténet rovatok közlését. Az olvasók kedvelik az élvezetes stílusú, szórakoztatva tanító írásokat: rengeteg visszajelzés utalt rá például, hogy a *MediArt*ban immár „Tudta-e Ön, hogy...” állandó rovatban közölt hírek, érde-

kességek igen népszerűek. Ezt az oldalt a szerkesztő úgy tudta mindig megtölteni, hogy folyamatosan gondolt kedves olvasóira, azok elvárásaira. Bármennyire hihetetlen, a folyóirat szerkesztésével különben is szinte minden nap kellett foglalkozni, úgyhogy fennállt a „Nulla dies sine linea” esete. Egyébként magamra is érvényesnek tartom J. E. Hollandernek a *Textbook of Rheumatology* bevezetőjében tett megállapítását: „Editing is a chronic disease itself.”

Új rovatok is jelentkeztek: „Nyelvművelés” (mérnök szerzőnk 8 alkalommal), „Anekdóták” (melyben „Ők mesélték” alcímen a felkért kollégák tették közzé érdekes beteg történeteiket), „Kortárs fotográfia” (az első két évben 8 alkalommal, egy-egy kolléga fotója díszítette a hátsó, belső borítót, melyhez szöveges részt is fűzhettek), „Könyvek sorsa” (mely eddig 9 alkalommal jelenhetett meg – magam a kezdést és most a befejezést vállaltam fel –, s mely mondhatni a „a Gutenberg-galaxisért vívott küzdelem” jegyében fogant).

A folyóirat igazi célja: minél több olvasóhoz eljuttatni az érdekes és értékes írásokat, egyben lehetővé tenni, hogy e szellemi agorán bárki aktív módon részt vegyen, magyarul publikáljon. Túl e tömegmozgalmi vonatkozásán a *MediArt* büszkén sorolhatja fel, kiket tudott exkluzív rovata számára szerzőként megnyerni (a megjelenés sorrendjében): Nemesánszky Elemér, Jávor András, Szollár Lajos, Beck Mihály (kémikus, akadémikus), Donáth Tibor, Szolcsányi János, Böszörményi Nagy György, Falus András, Réffy Balázs (az AK főszerkesztője), Petrányi Győző és Rajnavölgyi Éva.

A nevek és számadatok nem mondanak el mindent, de felidézem, hogy a Szerkesztőbizottságból Magyar László számos publikációjával és az utóbbi 3 év 12 számában a hátsó belső borítón sorozatban közölt orvostörténeti képekkel és magyarázatukkal, Buda Béla 7 komoly hangvételi, tanító jellegű tanulmányával és könyvismertetéseivel, Fejér Zoltán fotótörténész pedig 8, sehol máshol nem olvasható elemző írásával gazdagította a folyóiratot.

Külön megjegyzésre érdemes, hogy a digitális kapcsolat korában voltak hazai szerzők, akikkel nem is találkoztam, írásaik mégis megjelentek, hasonlóan külföldről (USA, Kanada,

Németország, Svédország, Izrael, Románia, Szlovákia) is sokan publikálhattak az e-mailnek köszönhetően.

Az AK munkatársainak együttműködésével sikerült megtartani a jogelőd negyedévenkénti lapok kiadása során kialakított „szokás”-t, hogy pontosan március 10-én, illetve azt követően háromhavonta jelenjen meg a folyóirat. Ez ugyebár messzemenően nem szokásos a quarterlyk esetében – még az AK valamennyi produktuma körében sem.

Természetesen a *MediArt* első számának megjelenetése előtt eleven probléma volt: milyen kép kerüljön a borítóra? Továbbá hogy minden szám más borítóval jelenjen-e meg? Végül a jobb felismerhetőség és az állandóság jegyében állandó címlapkép mellett döntöttünk. Matzon Ákos festőművész puritán, elvont képzőművészeti alkotása a maga semlegességével jól tükrözi a folyóirat céljait. Az 1992-ben készült *J. A. emlékére* című harmonikus, ugyanakkor markáns műve minden szempontból megfelelt a *MediArt* borítójára. Feloldva a monogramos rövidítést, az 1888 és 1976 között élt, német születésű, az USA-ban élt Josef Albers absztrakt mesterről van szó. Matzon Ákos minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül engedélyezte műve reprodukciójának használatát. Igaz, nem mindennapi reklámfelülethez jutott: sok ezer példányban került terjesztésre műve. Mostantól azonban értelemszerűen nem ez a képzőművészeti alkotás fogja azonosítani a *MediArt* ot.

Még egy nagyon fontos megállapítást kell tennünk. Még a szakmai és tudományos lapok világában is jól ismert, hogy gazdasági, illetve személyes okokból befolyásolják, mi jelenjen meg, és mi ne. Kijelenthetem, hogy a *MediArt* esetében az eltelt 5 év során egyetlen szó erejéig sem próbált meg soha senki a folyóirat szerkesztésébe beleszólni. Ez az igazi sajtószabadság!

A magam nevében hálásan köszönöm minden együttműködő szerzőnek, az olvasóknak, a kiadást biztosító AK-nak és illetékes munkatársainak a folyóiratoldalak létrehozásában nyújtott segítségét. Őszintén kívánom, hogy a kialakított szellemiség töretlenül éljen tovább!

DR. GÖMÖR BÉLA